

і космічне право»: зб. наук. пр. Київ: НАУ, 2015. № 3 (36). С. 5-9. DOI: 10.18372/2307-9061.36.9630.

2. Галуцько В.В. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України. Київ: Видавничий дім «Професіонал», 2020. 784 с.

3. Хавронюк М.І., Дудоров О.О., Навроцький В.О., Музика А.А., Бойко А.М., Брич Л.П., Задоя К.П., Мельник М.І., Письменський Є.О., Ришелюк А.М. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України. Київ: Дакор, 2018. 1384 с.

УДК 343.431+343.85(043.2)

Сисоєва В.П., к.ю.н.,

Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна

СУЧАСНІ АСПЕКТИ ПРОТИДІЇ ТОРГІВЛІ ЛЮДЬМИ В УКРАЇНІ

Конституція України визначає людину, її недоторканість, честь та гідність найвищою соціальною цінністю. Саме тому організаційно-правові засади протидії торгівлі людьми визначені на законодавчому рівні, а боротьба з цим негативним явищем залишається невід’ємною складовою частиною діяльності правоохоронних органів по боротьбі із злочинністю.

Офіційні статистичні відомості свідчать про те, що щороку обліковується понад 200 кримінальних правопорушень, кваліфікованих за ст. 149 Кримінального кодексу України («Торгівля людьми»). Так, у 2020 р. їх було обліковано 206; у 2019 р. – 320; у 2018 р. – 270 [1]. Однак, як слушно зауважує М.Г. Вербенський, офіційна статистика далеко не повною мірою відображає реальну ситуацію поширеності торгівлі людьми в Україні. Цей злочин характеризується високим рівнем латентності, яка обумовлена рядом факторів, одним з яких є неможливість всебічного вивчення проблеми та об’єктивного висвітлення його результатів традиційними методами. Кримінологічні дослідження свідчать про те, що торгівля людьми має переважно природну латентність (офіційна статистика відображає не розповсюдженість цих злочинів, а лише ефективність оперативно-слідчої боротьби з ними) [2, с. 17-18]. Тому, на жаль, відомості офіційної кримінальної статистики не відображають фактичної кримінологічної інформації щодо торгівлі людьми. Це, в свою чергу, негативно впливає на діяльність із протидії цим явищам.

Крім того, сучасні кримінологи, досліджуючи латентність торгівлі людьми, звертають увагу на тенденцію до збільшення рівня латентності таких злочинів: за оцінками експертів вона становить близько 90%. Цьому частково сприяє те, що у потерпілих існує страх перед громадським осудом, погрозами з боку торгівців «живим товаром» та відсутність довіри до правоохоронних органів [там само, с. 18]. Задля зниження рівня латентності аналізованих посягань, а також з метою підвищення

ефективності запобіжної діяльності щодо цих злочинів вбачається доцільним дослідження та аналіз кримінологічної характеристики, зокрема, сучасних факторів детермінації торгівлі людьми. Також це допоможе визначити перспективні напрямки загальної протидії торгівлі людьми.

Відповідно до нормативного визначення, протидія торгівлі людьми – це система заходів, спрямованих на подолання торгівлі людьми шляхом її попередження і боротьби з нею та надання допомоги і захисту особам, які постраждали від торгівлі людьми [3]. Чинне законодавство, головним чином, встановлює нормативне забезпечення протидії торгівлі людьми державними органами та установами, зокрема, правоохоронними органами. Водночас, досвід зарубіжних країн та реалії сьогодення вказують на те, що боротьба з цим негативним явищем є більш ефективною при залученні до цієї діяльності громадських організацій, зокрема, міжнародних.

Стосовно цього І.В. Габро та Ю.В. Гнатуша наголошують, що на сьогодні необхідним є налагодження співпраці з поліцейськими та спеціальними органами зацікавлених іноземних держав шляхом підписання відповідних міжнародних угод, розробки механізмів інформаційного обміну як між правоохоронними структурами в Україні, так і правоохоронними органами зарубіжних країн. Все це вимагає комплексної взаємодії різних установ та зацікавлених сторін як в межах однієї країни, так і між відповідними країнами, що охоплює органи поліції, судового переслідування, програми підтримки жертв та захисту свідків і засобів масової інформації [4, с. 417]. Торгівля людьми вже давно має транснаціональний характер, а тому і протидія їй повинна передбачати міжнародну взаємодію.

Підсумовуючи, варто відзначити, що протидія торгівлі людьми на сучасному етапі містить у собі діяльність певних суб'єктів, визначених законодавством, з метою попередження торгівлі людьми та боротьби з нею. Для ефективного змістовного наповнення цієї діяльності важливим є визначення комплексу детермінант сучасної торгівлі людьми. Крім того, особливої уваги заслуговує те, що протидія торгівлі людьми обов'язково повинна забезпечувати ефективне міжнародне співробітництво у цій галузі. Саме ефективність такого співробітництва багато в чому визначає стан боротьби з торгівлею людьми на національному рівні. В нашій країні така взаємодія забезпечується між національними та міжнародними правоохоронними структурами. Також вбачається актуальним удосконалення взаємодії з міжнародними громадськими організаціями, які забезпечують захист суспільства від торгівлі людей. Варто також додати, що особливої важливості набуває саме попереджувальна робота суб'єктів, які здійснюють заходи із протидії торгівлі людьми, адже запобігти злочинам завжди краще, соціально та економічно вигідніше, ніж боротися

з їх вчиненням та суспільно небезпечними наслідками, які вони спричиняють.

Література

1. Єдиний звіт про зареєстровані кримінальні правопорушення та результати їх досудового розслідування. Офіційний веб-сайт Офісу Генерального прокурора. URL: <https://old.gp.gov.ua/ua/statinfo.html> (дата звернення 12.01.2021).

2. Вербенський М.Г. Кримінологічна характеристика транснаціональної організованої злочинності у сфері торгівлі людьми. *Вісник Луганського державного університету внутрішніх справ ім. Е.О. Дідоренка*. 2010. № 1. С. 16-23.

3. Про протидію торгівлі людьми: Закон України від 20 вер. 2011 р. № 3739-VI. Офіційний веб-сайт Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3739-17#Text> (дата звернення 12.01.2021).

4. Габро І.В., Гнатуша Ю.В. Участь України у міжнародній співпраці у сфері боротьби з торгівлею людьми. *Молодий вчений*. 2020. № 4(2). С. 413-417.

УДК 343.9:343.533(043.2)

Станкевич Ю.В., аспірант,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна

ПРОБЛЕМИ ВИЗНАЧЕННЯ ПРЕДМЕТА КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВОЇ ОХОРОНИ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ У СИСТЕМІ ПОЛІТИКИ ПРОТИДІЇ ЗЛОЧИННОСТІ У СУЧАСНОМУ СУСПІЛЬСТВІ

Поступові кроки України на шляху вдосконалення цивілізованих ринкових відносин, її прагнення до інтеграції у європейське співтовариство зумовлюють необхідність забезпечення ефективної кримінально-правової охорони права інтелектуальної власності як одного з критеріїв побудови правової держави. Від вирішення цього питання залежить збереження та примноження інтелектуального ресурсу країни, підвищення її міжнародного авторитету, що, в свою чергу, дасть змогу залучити додаткові інвестиції в країну за рахунок творчих здобутків громадян іноземних країн.

При цьому, слід наголосити, що соціальна цінність правового інституту інтелектуальної власності полягає в тому, що його норми виконують охоронну функцію прав, які виникають у їхніх суб'єктів. Тобто, цей інститут включає в себе, окрім регулювання правового статусу суб'єктів правовідносин у сфері інтелектуальної власності, нормативні аспекти кримінально-правової охорони прав на об'єкти літературної, наукової, художньої та технічної творчості. Фактично, охорона таких